

MAGÜTÁ

La Acción de Tutela

Uaũteechiga arü ù

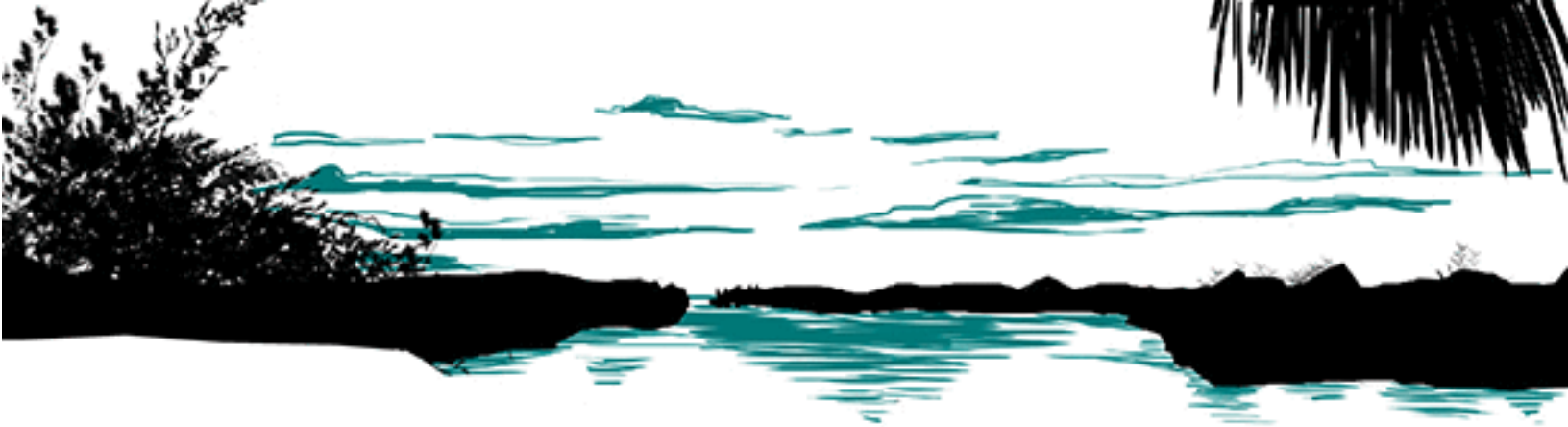
¿Na takü ni ñema Uaũteechiga arü ù?

Ñema rü wii napü Constitución Política 1991 arü ùũ nĩ, ñeguma ta ni guẽma ñama nachianewá maẽ tüũ na ñemaũ rü nuna nguũ rü wíkanama torü maũẽ na na daugũũ, ñeguma tüũ na ãũnegügù ñema ãẽgakügù urü toomachigü dùũgü.

Ñama Uaũteechiga arü ù rü na tauchá. Na ngetanümare rü tama ta nawee ni wii abogado na ùũ. Na aukumaũchi ni ñama erü juez í na mù auríma na deãachikã, nũrachima ni ñama rü 10 arü nguneĩgutaã nĩ í na nguuchii uaũchiga.

***Guema duãtagü
kurũbianu arü naanewa
ñemague, tó arü
nachianekãã, ngeĩrũũ
taunekümare, ngee rü
yátüemare rü ngèerüe
duẽmare nuna ta ngú ni
tüma arü maũẽ í pou
ñama uaũteéchiga
arü ùmaã***

¿Ñèĩrũũgũ ni torũ maũẽĩchigũ?

Torũ Constituci3n Politicawá na ñemagũ ní, torũ maũ, wiĩguũ, meã yimataã maũ, rũ toomachigũ maũẽ. T3rũ maũẽĩchigũ rũ ñama articulo 11 – 41wá na ñemagũ, ñama torũ Contituci3wá. Wii maũẽĩchi rũ wii maũẽ náũchi niĩ rũ dũagũẽ niĩ ñũyachi námaã na ngãu ni torũ maũ í na pouũ, torũ ngechaũ rũ torũ meĩneãẽ.

¿Nawá ñemaũ úaũchiga arũ ù rũ norũ wẹ?

- ☉ Nũũ ta ú ni tũkũruũ úaũchiga arũ ù ùũ.
- ☉ Torũ maũẽĩchi chieĩ rũ àũneĩ.
- ☉ Taegàgũ urũ yiema duẽ nakã i kae ni tũma arũ maũẽ i na pouũ rũ ñema tan a é, guũma tũmaega, tũmachiũ àrũ kuã rũ ñetá ta maũ.
- ☉ Guũma ãẽgakũgũ arũ naegagũ úrũ ñema toma duũ arũ naegàgũ, ñema tũũ aũneĩ rũ torũ maũẽĩchi chieĩ.

Deàakümaretaã takü ta ù ñyéichi ñemagú, úrù taũ kù eetegù rù ñyachi kù bugùtaã kù na ù. Ta na ù ñegùma torù maũẽ na chiegù urù na ãñnegú, ñama rù wié dué arù maũẽ arù poũruũ nĩ, ñegumá taũ tũmataã tũgù í ta pouũgú.

¿Teétagù na wee wia uaũchiga arù ù?

Ñekürükümare juez yima Republica arù peegu ni takü weí, yima ni takü yauũ uaũchiga arù ù. Guũ arù nguneĩmare ni na meĩ na ùũ uaũchiga arù ù ñegùma na taugumá tomachika meĩ torù maũẽ arù poũruũ.

<https://procesojudicial.ramajudicial.gov.co/TutelaEnLinea>

**Ñama uaũchigà í na nguuchĩ
ñeguma na taugumá tomachika
meĩ torù maũẽichigù arù poũruũ.**

¿Takü na ñema uaũchiga arü ũáchiwá?

Ñema ũáchi uaũchiga rü yima juez í ùuchĩ ni, ñawa na ñema:

- ☉ Tümaegagü yima naka i kaje urü yima na ùe.
- ☉ Naegà ñema duĩ, rü nápataũ úrü nátükumügü ñema aũne rü maũe chieĩ.
- ☉ Ñeürüũ nĩ maũe chieĩ.
- ☉ Norü mù rü náũchi nachiga ñeguma ta ni na nguũ ñema nüũ na ùũ úáũchiga.
- ☉ Dùretaa nĩ ngùneĩ naguta na nguũ, erü nachigàtaã ni, ñuáchi nagagù arü mù, ñuachi taũta ni 48 hora ni yeiraũ.
- ☉ Ñeguma dàuchigà wií deawá ni na ũgù, rü maũeĩchi na chiegú, ñeguma ta ni takü na muũ taũ na ùũ déachiga í tąúchĩ.

Tàmaã nüũ narü ugù ñama dea uaũchiga, naweĩ ta ni juez nakã na daú ñeĩrüũ náma paama takã i na ngũka ñema dea. Na ngúraãchi tàmaã nüũ na rü ùũ, úrü popera eĩwá rü ñeĩrüũ namawámare nümà nüũ kuaũwá ñeguma ta ni tümaã nüũ na uchigũũ ñema juez nüũ ùũ.

¿Takú na ngupetù wikana juez uãũchiga na wẹgú?

Wii ùãchiwa na ñema tomeepù ùũchi:

- ☉ Ùãchi arù ù norù nguneĩgù rù ñema nùũ na ùũ.
- ☉ Tùũ na poku ñeguma tama nùũ ta ñnügù ñema ùãchi. Ñema naką na daũru meama na nguukă rù na ngũĩką uaũ.
- ☉ Ùãchi i eéchiĩ, tomeepù ngeĩwéna ni takù ùũ. Ngürüachi Defensor del Pueblo ni taku i eéchiĩ, úrù na ùe rù í uaũtee, taũ tũmague rù uaũ tũmawá ñemaẽ.

¿Takü ni na ùũ Corte Constitucional uaũchiga arü ùwá?

Ñema Corte Constitución na rù ù, nùũ na dau rù i narü ùuchi ñuré uaũchiga arü ù juez rù tribunal kurũbiaukąã arü eechigũũ.

Ñema Corte wii uachii **uaũchiga** na dąyğú rù ñama na ù:

- ☉ Í na rù tą uaũ
- ☉ Narü tòmaẽ uaũ
- ☉ Narü àikumaẽ uaũ
- ☉ Nùũ ni ú ní na tauma nachiga ěrù marü na ñema, úrù marü na ù rù wena na na ngóé
- ☉ Nùũ ni ú ni ñuñaačkü uaũtee